UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Pauli Segneri S. J. Intsructio [!] Poenitentis, Confessarii, Et Parochi

Segneri, Paolo

Augustae Vindelicorum ; Dilingae, 1696

Caput XIX. Qualis debeat Pastoris sacri cum hominbus conversatio?

urn:nbn:de:hbz:466:1-52749

Visual Library

riam hanc Magiſtratum redditum, ſuorum emolumentorum certiùs obtinendorum, aut munerum ex præda ſpe. Non ſemper difficiles; (q) cùm humana imbecillitas faciat, ut nonnunquam minus malum permittere laudem mereatur, dum eo malum majus impeditur. Quis Rivos, ubi prata rigârint, non ſinit aliquando ſuo vagari arbitrio, ſine alterius emolumenti ſpe, quàm ne ita immoti in putridam paludem degenerent?

Tertium tandem remedium *ex parte Perſonarum & rerum* erit. Sed ut hoc non emendet tantùm morbum jam contractum, ſed etiam à contrahendo præſervet, multa circa illud obſervanda & monenda ſunt, quæ majore commodo ſpeciatim capite ſequenti tractabuntur.

(a) *Rom.* 13, 13. (b) *Ezech.* 16. 51. (c) 1. *Theſſ.* 5. (d) *Ezech.* 24. 13. (e) *Ezech.* 16. 2. (f) *Eph.* 4. (g) *S. Doroth. ſer.* 11. (h) *Sen. Ep.* 14. (i) *de Gener. Ani. l.* 3. *c.* 2. *n.* 7. (k) *S. Hier. ad Ruſt. de viv. for.* (l) *Sap.* 8. 21. (m) *Diſt.* 38. *c. Ignorantia* (n) *S. Th.* 2. 2. *q.* 188. *ar.* 5. *c.* (o) *Eccli.* 31. 1. (p) *c. Epiſcopum de Cler. Venat. Diſt.* 34. *c. Quorundam Diſt.* 86. *c. Qui venatoribus c. Eſau. c. Quid prodeſt. c. An putatis & alibi.* (q) *Diſt.* 14. *c. Sicut.*

Caput XIX.

Qualis eſſe debeat Paſtoris Sacri cum hominibus Converſatio?

IDem primo aſpectu eſſe videbitur Converſationem reprehendere, ac humani generis inimicum eſſe. Homo animal civile eſt, & ſociabile, ac proinde natura à re nulla magìs abhorret, quàm à ſolitudine: nec ſciret quomodo ſuperare deberet fretum hujus vitæ, niſi in amici alicujus humeros curas ſuas exoneraret, ut cervi ſolent; ſenſa ſua, ſua ſuſpiria reddendo leviora, dum eorum partem in alios communicando diffundit. Sed hîc meminiſſe oportet, non ea jam hominem ſanitate præditum, quâ principio conditus eſt: æger eſt; unde multa jam ipſi non parùm nocent, quæ naturâ ſuâ ad ipſum juvandum erant deſtinata. In omni proin Paſtore Animarum triplex Converſationis genus in rem noſtram diſtinguere poſſumus: primum *utile* ſeu proficuum, alterum *Periculoſum*, & tertium *Noxium.* De omnibus tribus pro cujuſque conditione variè differemus, ſemper memores, nos de Parocho ægro ſanando agere; ſed ægro qui ad ſanitatem recuperandam anhelet.

I.

Eſt igitur aliquod Converſationis genus omnibus planè Paſtoribus *Proficuum.* Si Parochus ſolitudinis unicè amans, ab omni cum alijs commercio refugeret, ſilvarum latebras præ hominum conventibus ſectaretur, non poſſem quidem illum appellare feram gregi ſuo infeſtam; non poſſem tamen etiam illum vocitare Paſtorem ſui gregis amantem; unde nec ipſe viciſſim amaretur à

 grege,

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

grege, id quod tantopere neceſſarium eſt, ut ad virtutem ardenter incitetur; ſed talem eum relinqueret, qualem invenit; nec enim alia tandem nos veſtis calefacit, quàm quæ corpori proximè applicatur. *Bonum, niſi delectet, non ſuſcipitur.* (a) Si tamen è diverſo nullis non conventiculis adſit, nullum non ad convivium invitatus accedat, nullis non in circulis garriat, pluris non æſtimabitur, quàm de vulgo quilibet; eáque ratione amittet telum fortiſſimum ad gradum ſuum tuendum, obſervantiam nimirum ac reverentiam; quod tributum non alij pendi ſolet, quàm qui ſibi etiam vivere novit, & ſecum habitare. Sic proinde in ſuorum medio vivere Paſtor debet, ut Navis Prætoria in aliqua claſſe, quæ ceteras nec tam remotas eſſe patitur, ut laboranti ſubſidio eſſe non poſſint; nec tam propinquas, ut identidem in eam impingant.

Ad hanc normam quiſquis Paſtorum volet vivere, procul in primis habeat omne armorum genus, quibus Laici uti conſueverunt; ab his enim in omni ſua vita plurimum differre, iiſque ſuperior videri Paſtor debet. (b) Sacerdotis arma ſpiritualia ſint oportet, non conflata ex materia: *Non pila quærunt ferrea Chriſti milites.* (c) Non alio proin ſcuto utatur, quàm Oratione, *proferens ſervitutis ſuæ ſcutum orationem.* (d) Nec alium vibret gladium, quàm Dei verbum: *gladium ſpiritus, quod eſt verbum Dei.* (e) Omne aliud armorum genus Paſtoris muneri minimè reſpondet, illud præcipuè qui accinctus noctu per plateas obambularet, quod Leges manifeſtum meditati facinoris argumentum eſſe præſumunt. (f) *Clericus incedens noctu cum armis, præſumitur ire ad delinquendum.* (g) Ratio ejus rei eſt, quia vel Paſtor noctu obambulat in Dei negotio, & opere divini obſequij? & tunc armis opus non eſt, cùm quidquid acciderit, Deus ad ipſum defendendum debeat eſſe paratus. *Servum Chriſti non cuſtodia corporalis, ſed Domini providentia ſuſpire conſuevit:* (h) Aut non bonorum operum gratiâ domo prodit? at ſi hac non prodit, domi illum decet ſubſiſtere, ne ſi quis ad ægrum, ope ejus indigentem, vocaverit, cum hujus damno non inveniat. Eandem ob cauſam, ne nihil ab alijs ex vulgo Paſtor differre videatur, vetant etiam leges Pontificiæ, ne genere veſtium utatur, quod conditionem ejus dedeceat, quale eſſet profanum, nimis ſplendidum, & comptum. *Omne quippe, quod non propter neceſſitatem, ſed propter venuſtatem aſſumitur, elationis habet calumniam.* (i) Multo autem magis prohibent, nutrire comam; quam in rem inde à primis Eccleſiæ initijs latæ fuere leges, ob venerationem Apoſtolorum, qui ob Evangelij contemptum ab hoſtibus ſuis ignominioſè attonſi fuerunt. *Siquis* (audite fulminantem in Concilio, à ſe Romæ in S. Petri Baſilíca celebrato, Gregorium

No-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nonum) *Siquis ex Clericis relaxaverit comam , ſit Anathema.* (k) Et ſit deinde ex Clericorum numero , qui gloriam in capillorum futili ornatu quærat , ſéque nitidulè criſpatum jactitet ? Arcent inſuper leges ſacræ à Clerico omnem ſuperbiam , faſtum , ſupercilium , ſi enim etiam *in Epiſcopali cervice nihil ſplendidius fulget , quàm humilitas.* (l) Quanto magìs in Cervice Paſtoris , Epiſcopo tanto inferioris ? Quamquam non Pontificum tantùm decreta omnem in agendo faſtum Clericis interdicunt , ſed multo magìs ipſe Deus , cùm dixit : *Rectorem te poſuerunt ? noli extolli.* (m) Et tamen quoties videre eſt , ſceptrum penitus non meminiſſe, non ita pridem ſe in ſilva à ceteris truncis nihil diſcrepâſſe ? Prohibent eædem leges ſacræ omnem verborum ac operum ſimulationem ac duplicitatem. (n) ubi enim inveniatur Veritas , ſi à Paſtorum etiam linguis exulet , & animis ? quare *Ante omnia verbum verax præcedat te.* (o) Hoc præſidio Paſtor authoritatem ſuam communiat in omni cum hominibus commercio. Hoc ſi abſit , omnis alia authoritas ſcopus erit linguarum etiam plebeiarum , quin ulla eam larva objecta tueri poſſit ; nulla enim denique larva totum hominem tegit.

Eundem ob finem , ne Paſtor à Populo non diſcrepet , in converſatione , conditioni ejus interdicitur, ſolenni edicto, (p) chartarum , & alearum luſu , quem in Clericis tam non probant ſacræ leges , ut non ludere tantùm , ſed vel ludentes ſpectare prohibeant. *Clerici nec participes erunt ludentibus , nec inſpectores ludi.* (q) adeò ut olim ejuſmodi luſûs ſpectator Clericus triennio à muneris ſui functione ſuſpenderetur. Et tamen hodie ludus iſte tam non videtur dedecere conditionem Paſtorum , ut meminerim incidiſſe me in itinere in bene numeroſum Paſtorum manipulum , qui poſt Exequias defunctorum manibus celebratas , ſic illam in mortuos pietatem coronarent , ut promptis à prandio , quod Fidelium ijs beneficentia lautum inſtruxerat , chartis in plures diviſi turmas , hilariter luſitarent , crudos illos Joſephi fratres imitati, qui dum iſte lugebat in ciſterna , riſui ipſi & jubilis indulgebant , *& nihil patiebantur ſuper contritione Ioſeph.* (r) Quamquam hæc Joſephi ciſterna, etſi ſqualida , igne tamen plena non erat , qualis eſt illa flammarum Animas purgantium. Si ab hoc chartarum & alearum luſu in Parochis mala abeſſent cetera , abeſſe tamen nunquam poteſt exempli pravitas , quâ Populus præſens offenditur & proritatur : unde Vipera dici poſſet , quæ ſibi quidem ſuo veneno non nocet : ſed quid intereſt , ſi nocet alijs ? Dicunt hi confeſtim : ſi chartas & folia luſoria tractare non dedecet manus , quæ ſacra Myſteria peragunt , cur noſtris illas manibus extorquere nonnemo laborat ? Paſtores noſtros præeuntes ſequimur.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Si Sacerdotes, alijs etiam inſpectantibus, ludo hoc non abſtinent, cur nos abſtineamus? Si proinde cauſæ abeſſent aliæ, quæ ad ludum hunc animo conſtanti & generoſo poſthac vitandum deberent impellere, ſatis utique monere quemlibet deberet hic timor exempli alijs obfuturi. *Si eſca ſcandalizat fratrem meum* ajebat Sanctus Paulus, *non manducabo carnes in æternum*: non ob aliud, quàm *ne fratrem meum ſcandalizem.* (ſ) Et tamen quàm, apud seriò perpendentem, potens eſt & illa ratio, quòd manus ipſe habeat non communes, non viles & contemptibiles, ſed ſacroſanctas! *Indignum eſt, ut manus, quæ Sacramenta conſumant, aleas tractent.* (t)

Nihil tamen ſtudioſiùs prohibetur Sacerdotibus, quàm ne choreis adſint, etiam domeſticos intra parietes ducendis. Non adſint inquam, & non tantùm, non procurent, non promoveant, non ipſi ſaltitent, ne oculis meis ſpectaculum tam indignum objiciam. *Ubi cutharæ & Chori,* (u) (Sic S. Ephrem ſcribit, tantæ Doctor authoritatis, ut viventis etiamnum libri poſt ſacra volumina publicis in templis legerentur) *ibi mulierum perditio, ibi Angelorum triſtitia, & feſtum Diaboli.* (x) Et credat quis, actorem diabolica hac in ſcena illum eſſe velle, qui omnes intendere conatus deberet ad ludos iſtos diſturbandos?

Ut ad propoſitum redeamus. Ubi Parochi Converſatio vitaverit ſcopulos jam indicatos, periculum non erit, ne gradus ſui excellentiam lædi[...] exponat: erit proinde tunc Conv[...]ſatio utilis ac proficua ſubditis, [...] noxia ipſi Parocho, nec illi, qui [...] ipſo pronus ſit ad ejuſmodi infirmi[...]tes: ſiqua enim in Converſatione [...] eſt, quæ aditum Libidini pandat [...] pertiſſimum, nimia familiaritas e[...] Hanc qui vitaverit, relinquet Cœli[...]tati cuſtodem fidiſſimum, pudorem [...] verecundiam peccandi.

II.

Secunda igitur Converſandi [...] penitus fugienda eſt, cùm ſit *Peri[...]loſa*: & eſt illa quæ habetur cum p[...]ſonis alterius ſexùs, intentione qu[...]dem non pravâ, non tamen ejuſm[...]di, quæ ad tollenda pericula ſuf[...]ciat. *Turbam hominum deſiderant,* ajebat Seneca, *qui ſe pati neſciunt.* (y) Hinc ſi Parochus domeſticæ ſo[...]litudinis faſtidio crebrò obeuntem p[...] forum & compita, per officinas, per conventicula, & ibi cum aliq[...] otioſis operam daret audiendis [...] narrandis novis nullius momenti [...] utilitatis, id ſanè laudari haud p[...]ſet, quia tandem, *inter ſeculares nu[...]gæ, nugæ ſunt: in ore Sacerdotis bla[...]phemiæ;* Hactenus tamen id fieri [...] benignam in partem accipi poſſet [...] dicendo, ejuſmodi animi laxam[...] non recuſare, aliud non eſſe, qu[...] remittere tantiſper arcùs chordam, [...] paulò pòſt fortiùs tendatur; tanto m[...]gis, quòd remittere nonnunqu[...] aliquid de gravitate conſueta, [...] ſit illam dimittere, juxta S. Bona[...]
[...]tura

turæ, his verbis traditam, doctrinam: *Remitti poteſt gravitas, non dimitti*: Quomodo autem his prætextibus honeſtari poteſt Converſatio cum feminis, contra Divini ſpiritus tam diſertum præceptum? *In medio mulierum noli converſari.* Et alibi. *Cum aliena muliere ne ſedeas omnino.* (z) Novúmne eſt, quòd prima deceptio in Mundum per oculos ingreſſa ſit? *Vidit mulier, quòd eſſet pulchrum viſu, aſpectúque delectabile, & tulit.* Quódque deinceps alij ex alijs per oculos tanquam fures per feneſtras ingreſſi ſint? *Per feneſtras intraverunt, quaſi fur.* (aa) Si proinde ſolùm non clauſiſſe tempori, aut non demiſiſſe oculos tantam malè cautorum multitudinem, obtutu unico in fraudem impulſorum, deflere ex itium ſuum coëgit, judicet quiſque, quid ſentire, quid pronuntiare par ſit de converſatione & continua & comi atque affabili, quod perinde ſanè eſt ac obdormiſcere ad extremum marginem formidabilis præcipitij? *Quid tibi cum femina, qui ad Altare cum Domino fabularis?* (bb) Clamabat S. Hieronymus, ut tanto in diſcrimine nemini non ſomnum excuteret. Siſtimus, inquiunt intra honeſti limites. Opto equidem, ut id ita ſe habeat, & ne tum ſatis litâſſe honeſtati videantur, ſi modò ultra deſideria progreſſi non ſint, quidquid de iſtis ſit. Elephas, qui vado tranſire non poteſt flumen, magnâ aquarum acceſſione auctum, ripas ſaltem illas obambulat; eâque re monſtrat, ſe non transmittere flumen, non quòd nolit, ſed quòd non poſſit. Si vitæ diſcrimen non metueret in tranſmittendo, ſi minus rapidus torrens eſſet, ſi de fide allicientis non dubitaret, traijceret profectò confeſtim, & alteram in ripam evaderet.

Iſtud porro diſcrimen, ſi S. Thomas falſus non eſt: tum eſt majus, cùm familiariùs quis agit cum feminis, quæ vel in ſpeciem, vel re ipſa magìs religioſæ ſunt. Ipſa illa Ancilla, quæ prima admiſit Petrum eò, ubi Chriſtus erat, cauſa ſubinde fuit, cur Chriſtum Petrus negaret. Rectè proin ſapiens pronuntiavit: *Melior eſt iniquitas viri, quàm mulier benefaciens*: (cc) minùs enim fermè damni accipit vir ex commercio cum viro nequam, quàm ex commerico cum femina bona. Prodit ex femina, etiam bona, iniquitas, ut ex purpura tinea. *De veſtimentis procedit tinea, & à muliere iniquitas viri.* (dd) Mirari proin nemo debet, quòd vir ille candore & vitæ ſanctimonia eximius pronuntiavit, aliam ſe tentationem non formidare, quàm quæ boni ſpecie velata occurreret. Et profectò ſi ſerpentes omnes igneo colore eſſent, nocerent minùs; ſed quia plerique terræ concolores ſunt, facilè non unum incautum veneno ſuo inficiunt, qui pede eos calcat, terram eſſe ratus. Quoties factum eſt, ut juvandæ ſervandæque unius Animæ ſpecioſo prætextu perirent duæ; utque qui volebat gemmam Draconis capiti exemptam, dum propiùs accedit, peſtifero halitu afflatus Spiritum efflaret? *Sic ſtulti eſtis, ut cum ſpiritu cœperitis; nunc carne conſummemini?* (ee) Sic Apoſtolus increpabat. Sed nimirum pauci ad hanc ſtultorum claſſem per-

pertinent. Sunt enimvero plures, quàm vulgò appareat. *Stultorum infinitus eſt numerus.* Cum hoc proinde hominũ genere, præquam cum ullo alio, attendere oportebit Paſtorem, ne unquam locus detur affectui fundato in ſenſu, ſive in ipſo, ſive in illis; cùm autem vel in illis, vel in ipſo hunc excitari contigerit, nùlla in eo reſtinguendo mora trahenda eſt. Quomodo autẽ eſt extinguendus? non aliter, quàm ſublato penitus omni commercio, quod eſt unicum incendio huic delendo remedium, juxta vulgatam paræmiam: *Ignis terrâ extinguitur, amor abſentiâ.* An ſatis amari non poteſt femina, ob virtutẽ, quam quis in ea ſuſpicit, quin ad illam tam crebrò inviſat? *Feminam, quam videris bene converſantẽ, mente dilige, non corporali frequentiâ.* (ff) Quodſi ipſa Caritas non permitteret, quo minùs is, ad quem id ex munere pertinet, inviſeret ad feminam ejuſmodi ægram, inviſat, ſed rarò, ſed citò ſe expediat, ſed loco aliorũ oculis expoſito, nec unquã ſolus ſoli loquatur. *Solum ad ſolam nulla Religionis ratio permittit accedere.* (gg) S. Carolus Boromæus, illùſtris ſanè Paſtorum ſacrorum idea, ne ſorori quidem ſine arbitris loqui volebat, ut ſubjectis Sacerdotibus eo exemplo ſanctum hunc ſui ipſorum timorẽ altè ingeneraret, qui ſolus nos tutos reddit aut ex toto, aut magna ex parte; cùm ſolus ille præſtet mediâ ſui parte deſideratam puritatem. *Magna pars peccatorum tollitur, ſi peccaturis teſtis aſſiſtat.* (hh)

Si quando autẽ cautelis his opus non foret ad vitanda pericula, opus tamen illis foret ad famam tuendam, quæ nemini non Paſtorum cumprimis neceſſaria eſt. *Oportet autem & illum teſtimonium habere bonum ab his, qui foris ſunt.* Unde illius ſibi noxæ ea in re conſcium eſſe, hoc in negotio non ſatis eſt pro plena, quam dicunt, probatione. Niſi accedat nomen bonum, teſtimonium quidem eſt, ſed unius; atque adeò nullum. Non niſi duobus teſtibus aſſeritur veritas. *Providemus bona non ſolùm coram Deo, ſed etiam omnibus hominibus.* (hh) Conſcientia bona cuilibet pro ſe ſufficit, quis hoc neſcit? alijs tamen non ſufficit. *Duæ res ſunt Conſcientia & Fama: Conſcientia neceſſaria eſt tibi, Fama Proximo tuo.* (ii)

III.

Hactenus ferè intra limites conſilij ſubſtitimus. Illius, de quo nunc ſermo erit, fuga, ad præceptum pertinet, & præceptum quidem ſeveriſſimum; nec enim jam de Converſatione periculoſa tantùm, ſed apertè noxiâ agimus. Videri porro poſſet parùm neceſſarium, revocare in memoriam, quæ ſit ejuſmodi Converſatio; cùm ſalva officij ratione nemo Paſtorum hoc ignorare poſſit. Sed aliter ſentiet, qui meminerit, (kk) haud aliter ac ſomno vix de obnoxij ſunt, qui locis paluſtribus habitant, ſic etiam qui ſedis flagitijs aſſueverunt, tam altùm dormire, ut nonnunquam non evigilent, niſi cùm morti proximi ſunt. Eſt igitur tam neceſſarium vitare commercium Perſonarũ, quæ turpis lapsûs cauſa ſunt, ut S. Thomas videatur vix quidquam plùs liberæ voluntatis in eo agnoſcere, qui his laqueis pedem ſciens implicuerit.

Ad

Id peccatum ita in lubrico poſitum eſt, ut niſi aliquis principium ejus vitet, vix à poſterioribus poſſit pedem retrahere (ll) Et tamen Sanctus Doctor eo loco de principio remoto tantùm loquitur, quale eſt ſolus Virginis modeſtiſſimæ aſpectus. Quid ergo ille pronuntiaret de commercio cum feminis, quas experientia multiplex docuit, non periculorum tantùm, ſed lapſuum cauſas fuiſſe? Pronuntiaret profectò, non quòd futurum eſſet, ſed quòd jam ſit conjunctum cum culpa, ob evidens periculum, cui ſe committit, qui ſciens voléns que illud amplectitur, etiam poſtquam imbecillitatis ſuæ non ſemel periculum fecit.

Si dicere lubet, quod res eſt, omnis Sacerdos, qui proditoriè ſumere non vult Panem Angelorum, Angelum vitâ referre deberet. At ſi quando Naturæ corruptæ onus illum ita depreſſerit, ut ſimilis effectus ſit abjectiſſimis campi pecoribus, aut parùm admodum ijs ſuperior, ut quid deinde tam cœcus eſſe vult in Laſcivia, ut ſtudioſè ea conſectetur, quibus illam foveat ac nutriat? Sed quid dico conſectetur, aut quærat, cùm nonnunquam illecebræ ejuſmodi alantur domi, titulo ſervarum præ alijs fidarum? An non probrum eſt, *Ancillas juvenes habere in miniſterio, & præter vocabulum nuptiarum omnia eſſe matrimonij?* ut ad Ruſticum Sanctus ſcribebat Hieronymus? Subinde autem opponitur ut probabilis excuſatio, carnis imbecillitas, & vis tentationis. Quæ imbecillitas? Hoc non eſt fragilem eſſe & imbecillum, ſed talem ſe facere. Quæ tentatio? Hoc non eſt tentari; ſed velle tentari. Quis non, fortaſſis ſuo malo, didicit & novit, quæ quantáque ſit vis objecti delectabilis, cùm præſens fuerit? Magnes, qui ferrum paulò longiùs à ſe remotum penitus non movet, propinquum toto impetum ſtringit & amplectitur, & ægrè admodum à ſe divelli patitur. Hinc multis omnino Pontificum Synodorúmque decretis jubentur Clerici procul ſuis ædibus habere feminas ſuſpectas (mm). Suſpectas inquam; nec enim Decreta illa progrediuntur longiùs, veréne malum illud, de quo ſuſpicio eſt, patratum fuerit? ſatis eſt, ſi ſuſpicionibus anſa præbeatur. *Ubi talis fuerit habitatio, antiqui hoſtis ſtimuli non deſunt.* Sic Canones. Eáque cauſâ ijdem malum aut præſumunt majus, quàm appareat, aut ſupponunt. *Adulterium intercipit cohabitationem: id eſt,* (ut Gloſſa interpretatur,) *intercipere ſolet; quia ex cohabitatione præſumitur acceſſus.* Quiſquis igitur his ſe implicitum laqueis invenerit, non cogitet de ijs, ubi commodum fuerit, ſolvendis, ſed eos ſibi confeſtim rumpendos conſtituat: niſi enim ictu uno heroico abrumpantur penitus hi nexus, facilè omnino fit, ut planè nunquam rumpantur.

Quodſi tandem & illud malum in ſacri alicujus Paſtoris ædibus reperire eſſet, quod Propheta ut graviſſimum malorum, quæ orbem terrarum inundaverant, jam olim deploravit, ut *Sanguis Sanguinem tangeret* (nn), quodnam tandem hoc malo deteſtabilius eſſet malum? Sicut tunc illi deploran-

do nullæ ſuffecturæ eſſent lacrymæ, ita nec verba explicando. Heu miſeram neceſſitatem! Nec vitæ commercium ob ſanguinis conjunctionem poſſe abrumpere, nec ſalvâ Animâ illud proſequi! Ignem ſinu fovere, nec poſſe excutere ad ſe indemnem ſervandum! Eò venitur, ut illa ſanguinis neceſſitudo, quæ tutam ſemper facere feminam vel inter Turcas ac Tartaros cenſetur, tutam non reddat in manibus viri DEI obſequio conſecrati, & quotidie, ut ſic dicam, Deificati in Altari, ubi ipſe non ut homo, ſed ut DEUS operatur! Enimverò patet, Ebur illud, quod candidiſſimum erat, cùm integrum, igne abſumptum ſepiam fieri omnium aterrimam.

Denique (quia Luxuria, tanquam cœnoſus torrens, quò decurrit profundiùs, hoc exundat latiùs) Denique (ſit fas proloqui) eò venitur, ut pro ſacro Tribunali audiantur quotidie miſellæ illæ, quæ in facinora tam plena horrore & dedecore conſenſerunt; & abſolvantur. Heu columbas, verè bis ſeductas! ſeductas, quia ſuâ voluntate & arbitrio retibus implicitæ ſunt; & ſeductas, quia ad ſeſe extricandas conſilium ab Accipitre exquirunt! Libenter equidem intelligerem, quomodo cupiditati effreni frenum eſſe poſſit illa ſui accuſatio, cui omnem pudorem adimit ejuſdem culpæ Rei arbitrium? qui tamen Pudor tam neceſſariò ad Pœnitentiam requiritur, quæ umbratilis & ludicra non ſit. Multum profectò erit, ſi Confeſſio ejuſmodi, non uni tantùm, ſtimulo potiùs ſit ad ſe denuo conſpurcandam abominandis ſordibus, quas alteri tam ſine pudore expoſuit, quàm remedio. Lacedæmones antiqui in prælijs rubras veſtes amabant, ne, quæ acceperant vulnera manante ſanguine proderentur. Et hoc nimirum eſt, quod unum horrent, qui tales ſunt; haberi pro talibus, quales ſunt, non eſſe. Hinc etiam nulloquam eorum utuntur remediorum, quæ alius quivis arbiter, ab ijs delicti prompta ſuggereret, qui culparum eorundem reus non eſſet. In compluribus earum Diœceſium, quas ſacris Excurſionibus luſtravi, obſervavi magna omnino providentiâ vetitas à Præſulibus abſolutiones Complicum in materia libidinis, & vetitas ſalutari prorſus ſeveritate. Ubi autem lex talis non extiterit (etſi rectè utique exiſteret ubique) attendat, quæſo, quiſquis in foveam lapſus eſt uſûs tam abominandi, ad periculum, in quo verſatur. Minimùm ſanè abeſt, quò minùs momento unico claudatur os ejuſmodi foveæ, ex qua etiamnum exitus patet: *urgeat ſuper eum puteus os ſuum*, præſentiſſimum ſacrorum Myſteriorum præſidium in exitium tanto irreparabilius commutando. Prorſus ſi Sacramenta ſic adminiſtrare, non eſt *Sacerdotium prodere* (ooo), quod S. Iſidorus tantopere deteſtabatur, quæ alia adminiſtratio erit tam proditoria?

Sed ſatis tandem de re tam abominanda. Æquum non eſt, ut ſcelus paucorum, & fortaſſis ne unius quidem, quod hactenus execratus ſum his in paginis, offendat hæc legentis, & cujuſvis

alterius

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

alterius Paſtoris aures, qui divini honoris Zelo flagrans, rectiſſimis vitæ exemplis tam procul abeſt à commercio ejuſmodi infami, quàm procul ab illo abeſt ſublimis ſui gradûs excellentiâ. Propoſitâ igitur hactenus normâ exemplorum, quæ dare debet Paſtor reſpectu Proximi, & ſui ipſius, nihil porro deeſſe videtur, quò minùs alterum paſcendi genus, quo paſcere quiſque ſuos debet, omnibus numeris ſit abſolutum. Tranſeamus ad genus tertium.

(a) S. *Aug. l. de ſpir. & lit. c.* 3. (b) *c. Clerici. de Vita & hon. Cler.* (c) 23. *q.* 8. *c. Non pila.* (d) *Sap.* 18. 21. (e) *Eph.* 6. 17. (f) 23. *q.* 8. *c. Convenior.* (g) *Panorm. ap. Navar. l.* 5. *conſ.* 44. *n.* 3. (h) 23. *q.* 8. *c. Non pila.* (i) *Diſt.* 23. *c. Clerici. Diſt.* 41. *c. Clericus.* 21. *q.* 4. *c. Nullum eorum.* 21. *q.* 4. *c. Omnis. diſt.* 23. *c. Prohibete. & c. Clerici. Baron. an.* 58. (k) *c. Siquiſ. de Vita & Hon. Cler. & diſt.* 23. *c. Siquis.* (l) *Diſt.* 100. *c. Contra morem.* (m) *Eccli.* 32. 1. (n) 6. *q.* 1. *c. Ex merito in fin. &* 16. *q.* 1. *c. Si cupis* (o) *Eccli.* 37. 2. (p) *c. Clerici. de vita & Hon. Cler.* (q) *Diſt.* 35. *c. Epiſcopus. auth. de Sacr. Epiſc. §. Interdicimus. l. Interdicimus C. de Epiſc.* (r) *Amos* 6. 6. (s) 1. *Cor.* 8. 13. (t) *S. Cypr. de Aleat.* (u) *Diſt.* 34. *c. Presbyteri.* (x) *S. Hier. de Script. Eccleſ.* (y) *Sen. in Præf. l.* 4. *N. N. Q. Q.* (z) *Eccli* 4. 2. *Eccli.* 9. 12. (aa) *Ioel.* 2. 2. (bb) *S. Hier. ad Ocean.* (cc) *Eccli.* 42. 14. (dd) *Eccli.* 42. 12. (ee) *Gal.* 3. 3. (ff) *Diſt.* 32. *c. Hoſpitiolum.* (gg) *Diſt.* 81. *c. In omnibus.* (hh) *Sen. Ep.* 11. (ii) 1. *Tim.* 5. 7. (kk) 2. *Cor.* 8. 21. (ll) 12. *q.* 1. *c. Nolo.* (mm) *Ariſt. Probl. Sect.* 14. *n.* 11. (nn) *S. Th. in Iob. c.* 31. *l.* 1. (oo) *De cohabit. Cler. & Mul. c. Inhibendum. c. Si quiſquam c. Clericor. c. à vobis. Diſt.* 81. *c. Si quiſpiam. Diſt.* 81. *c. Oportet.* 18. *q.* 2. *c. Diffinimus. Diſt.* 81. *in eod. c. oportet.* (pp) *Oſe.* 4. 2. (qq) *S. Iſid. l.* 2. *ep.* 21.

CAPUT XX.

Tertium Animas Paſcendi genus per Sacramenta.

EST hoc præ alijs Paſtorum proprium, magiſque divinum: magis proprium dixi, quia utroque priore non ſoli Parochi ſuos, ſed & alij paſcere poſſunt; cùm nemo ſit Chriſtianorum è numero, qui non alijs & hortando, & exemplis præeundo, incitamento ad virtutem eſſe poſſit. Hoc autem tertium Paſtoribus ſolis commiſſum eſt (a): nam & illi Sacerdotes, qui Paſtores non ſunt, ſiquando Sacramenta alijs adminiſtrant, non tam muneris ſui propriâ, quàm alieni delegatâ poteſtate id faciunt. Dixi etiam eſſe maximè divinum; in Sacramentis ſiquidem miniſtrandis Paſtores animata ſunt Chriſti Servatoris inſtrumenta.

I.

Chriſtus Servator non tantùm fuit Sacramentorum author, dum illa primò inſtituit, cruoris ſui lytro promeruit, eadem numero definivit, ac promulgavit tanquam ſupremus Paternæ voluntatis interpres; ſed eorum præterea author eſt perpetuus, quando & quotieſcunque effecta ſua producunt; hæc enim Chriſtus ſemper efficit, ut DEUS, & ut Homo eſt (b). Ut Deus quidem effecta hæc producit poteſtate, quæ authoritatis & principalitatis appellatur; ut Homo verò poteſtate,

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN